

4. Шахрайства в Інтернеті в умовах війни. URL: <https://it-kharkiv.com/> (дата звернення 29.01.23 р.).
5. Положення про Національну раду з відновлення України від наслідків війни : Указ Президента України від 21 квіт. 2022 р. № 266/2022. Рада національної безпеки і оборони України. URL: <https://www.rnbo.gov.ua/ua/Ukazy/5428.html>.

УДК 342.7

Северінова О. Б
д.ю.н., доцент
кафедри державно-правових
дисциплін та публічного
управління факультету №4,
Донецький державний університет
внутрішніх справ

ЗАХИСТ ПРАВ ДИТИНИ НА ПЕРЕДОВІЙ ТА У ЗОНІ КОНФЛІКТУ: ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Війна в Україні вразила безліч жителів регіону, серед яких є велика кількість дітей. В умовах воєнного стану діти потребують додаткового захисту та допомоги, задля збереження свого здоров'я та безпеки. Українське законодавство передбачає ряд заходів для забезпечення і захисту прав дитини під час війни, проте практична реалізація даних заходів є складною. Відповідно до Закону України «Про охорону дитинства» від 26 лютого 2001 року № 2402-III, кожній дитині гарантується право на свободу, особисту недоторканність та захист [1].

Однією з найважливіших форм захисту прав дитини на передовій є захист від насильства та зловживання. Проте, у зоні конфлікту важко забезпечити безпеку та захист дітей, особливо на передовій, де є ризик піддаватися насильству з боку збройних формувань. Національне законодавство потребує доповнення нормами, які б забороняли вербування та використання у збройних конфліктах осіб у віці до 18 років. У зв'язку з чим має зазнати доповнень Стаття 30 Закону України «Про охорону дитинства», зокрема нормою про заборону участі дітей у воєнних діях і збройних конфліктах визначає, що участь дітей у воєнних діях і збройних конфліктах через створення дитячих воєнізованих організацій та формувань та здійснення пропаганди серед дітей війни і насильства. Також, діти на передовій можуть бути психологічно травмовані відносної безпеки та стійкої повсякденної нестабільності. Українське законодавство визнає право на психологічну допомогу та реабілітацію для дітей, які стали жертвами конфлікту, але доступність до такої допомоги обмежена у зоні конфлікту [2].

Ще одним аспектом захисту прав дітей є забезпечення освіти. Відповідно до статті 19 Закону України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 № 2402-III, кожна дитина має право на освіту [1]. Відповідно діти, які знаходяться на

передовій мають право на розвиток та отримання освіти. Однак, в умовах воєнного стану, забезпечення якісної освіти може бути складним завданням. Деякі школи та дитячі садки в зоні конфлікту мають проблеми зі забезпеченням достатнього матеріально-технічного обладнання та кваліфікованого педагогічного персоналу. Більше того, війна та конфлікт можуть призвести до евакуації дітей та їх сімей, що може вплинути на доступність освіти [3, с. 9].

Також, слід зауважити, що правоохоронні органи відіграють важливу роль у забезпеченні захисту прав дітей під час воєнного конфлікту. Вони повинні реалізувати право на безпеку життя всіх дітей, які потрапили у зону конфлікту, і захищати їх від будь-яких форм насильства та злочинності. Правоохоронні органи забезпечують належну реалізацію прав дітей на безпеку та життя, а також захищають їх від будь-яких форм насильства, в тому числі від насильства, яке вчиняється військовими, військовою адміністрацією або іншими озброєними формуваннями. Правоохоронні органи мають також забезпечувати ефективні розслідування випадків насильства та злочинності, які сталися у зоні конфлікту та пов'язані з дітьми. Це допоможе забезпечити відповідальність тих, хто порушує права дітей, та знизити ризик повторення подібних випадків.

Важливо зауважити, що співробітники правоохоронних органів, які працюють з дітьми, мали відповідні знання та кваліфікацію, які дозволять їм ефективно діяти у зоні конфлікту та захищати права дітей. Також вони повинні мати належне розуміння та дотримуватися міжнародних та національних стандартів з прав людини та прав дитини.

Українське законодавство містить норми, які забезпечують захист прав дитини на передовій та в зоні конфлікту. Однак, практична реалізація цих норм може бути обмеженою у зоні конфлікту, де безпека та доступність до освіти та медичної допомоги можуть бути погіршеними. Для забезпечення ефективного захисту прав дитини у таких умовах потрібно використовувати комплексний підхід, який включатиме заходи з психологічного та медичного захисту, забезпечення доступу до якісної освіти та матеріального благополуччя, а також доступ до правосуддя та захисту прав дитини на рівні закону. Потрібно також забезпечити розуміння та свідомість громадськості про проблеми, з якими зіштовхуються діти на передовій та в зоні конфлікту, щоб залучити громадськість до процесу захисту прав дитини.

Українські органи влади, правоохоронні органи та міжнародні організації повинні співпрацювати для забезпечення захисту прав дитини на передовій та в зоні конфлікту. Тільки комплексний та довгостроковий підхід може допомогти забезпечити належний захист прав дитини у таких умовах.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про охорону дитинства: Закон України від 6.04.2001 № 2402-III Дата оновлення: 31.03.2023 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#top> (дата звернення: 15.04.2023).
2. Українські діти потребують психологічної допомоги. Освітній Омбудсмен України. URL: <https://cutt.ly/IKP0c2g> (дата звернення: 15.04.2023).

3. Турченко О. Г. Захист прав дітей на окупованих територіях та під час військових конфліктів. Право дитини на безпеку під час збройного конфлікту: наук. конф., Вінниця, 2019. С. 6-11.

УДК 351:261.7

Сліпченко Т. О.
*к. е. н., доцент кафедри безпеки та
правоохоронної діяльності,
Західноукраїнський
національний університет*

COMMUNITY POLICING ЯК ПАРТНЕРСТВО МІЖ ПОЛІЦІЄЮ ТА ГРОМАДОЮ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД

Дискусія про роль і функції поліції в суспільстві відбувається в площині розгляду її як «інструменту державної влади» та «постачальника послуг для громади». Останнім часом все більше переважає останнє розуміння функції поліції, згідно якої вона має орієнтуватися насамперед на потреби громадян. Згідно з цією точкою зору, поліція та громадяни працюють разом, щоб створити безпеку, яку громадяни сучасної держави – і особливо держави, що зазнає трансформації, розглядають як надзвичайно важливе благо, що значно впливає на якість їхнього життя. Community Policing слід розуміти не як новий метод роботи поліції, а як філософію того, як їй бути найбільш корисною та зрозумілою для суспільства. Поліція відповідає за охорону громадської безпеки та громадського порядку, запобігання злочинам і боротьбу із злочинністю, проте в той же час їм також потрібно боротися зі страхами та занепокоєннями громадян.

Необхідною вимогою сьогодення щодо діяльності поліції є те, що остання має працювати для громади, бути підзвітною громаді, співпрацювати з громадою. Зазначена вимога визначає стратегію служіння суспільству, яка найповніше реалізується в межах моделі взаємодії сил поліції із громадою, відомою як Community Policing. Слід зазначити, що попит на послуги поліції, у тому числі проактивне вирішення конфліктів, зростає, проте доступні засоби для боротьби зі злочинністю обмежені, а думка про те, що злочинність є насамперед проблемою громади, а запобігання є завданням для всього суспільства, стає все більш прийнятною. Як запобігання злочинності в громаді, так і Community Policing передбачають тіснішу співпрацю з громадянами, щоб поставити злочинність у контекст інших соціальних проблем у громаді та відповідним чином з нею боротися. Метою є надання пріоритету запобіганню злочинам, при цьому поліція розділяє відповідальність за забезпечення громадської безпеки та громадського порядку. Таким чином, поліція визнає «неможливий мандат», який дає їй виключну відповідальність за безпеку та порядок у суспільстві. Community Policing залучає інші державні установи, приватні організації, неурядові